

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
Christiansborg

1. februar 2017

Svar på Beskæftigelsesudvalgets spørgsmål nr. 217 (Alm. del) af 4. januar 2017 stillet efter ønske fra Beskæftigelsesudvalget

Spørgsmål

Ministeren bedes redegøre for, hvad det havde betydet for den danske velstand, hvis de virksomheder, der er blevet skabt de seneste 20 år i Danmark, ikke var blevet skabt, og at der samtidig ikke var blevet skabt tilsvarende virksomheder. Ministeren bedes dels redegøre for betydningen for antallet af arbejdspladser, de samlede akkumulerede skattebetalinger fra både virksomhederne og virksomhedernes ansatte over den 20-årige periode og BNP.

Svar

Skabelsen af nye virksomheder samt frem- og tilbagegang blandt eksisterende virksomheder – hvor tilbagegang i sidste ende kan medføre lukning – går samlet under betegnelsen virksomhedsdynamik. Denne virksomhedsdynamik er én kanal, hvorigennem nye produkter, organisationsformer, produktionsteknologier mv., som kan fremme produktivitetsudviklingen, kan vinde indpas i økonomien.

Da skabelse, lukning, fremgang og tilbagegang blandt forskellige virksomheder er indbyrdes afhængige (virksomheds)dynamikker, er det på grænsen af det meningsfulde at betragte situationer, hvor der lukkes ned for et af disse aspekter af den samlede virksomhedsdynamik – i dette spørgsmåls tilfælde skabelsen af nye virksomheder.

Forsøges tankeeksperimentet alligevel, vil udgangspunktet være, at de øvrige aspekter af virksomhedsdynamikken vil kompensere for den manglende virksomhedsskabelse. Dette skal ses i lyset af, at produktivitetsudviklingen, investeringsniveauet og beskæftigelsen ikke vil være uløseligt tilknyttet de specifikke virksomheder, der på et givet tidspunkt står for produktionen, under gængse forudsætninger om velfungerende konkurrence, fri bevægelighed af kapital og idéer samt et effektivt arbejdsmarked.

I en situation, hvor der ikke var blevet skabt nye danske virksomheder i de sidste 20 år, ville de idéer, investeringer og medarbejdere, som disse virksomheder trækker på, således have fundet anvendelse eller beskæftigelse i andre virksomheder. Det kan enten være eksisterende virksomheder, som i det hypotetiske scenarie vil være blevet større end de faktisk er blevet, eller virksomheder, der er ophørt i

løbet af de sidste 20 år, men som godt kunne have varetage den rolle i økonomien, nogle af de nye virksomheder udfylder, såfremt sidstnævnte ikke var blevet skabt. I dette tilfælde vil beskæftigelsen, kapitalapparatet, produktivitsniveauet og produktionen (BNP) være upåvirket.

Ovenstående beskæftiger sig primært med strukturelle virkninger af, at bestemte virksomheder ikke var blevet skabt. Dette er det relevante fokus, når der betragtes effekter over en 20 årig periode. I Beskæftigelsesudvalgets spørgsmål nr. 218, 219 og 220 (alm. del) spørges der til effekten af, at et vist antal eller en vis andel af de største danske virksomheder målt ved omsætning lukker deres produktion og kontorer i Danmark. De langsigtede, strukturelle effekter af en sådan begivenhed vil ikke adskille sig fra situationen beskrevet ovenfor. Sker en lukning af disse virksomheder meget pludseligt, vil der (afhængigt af årsagen) kunne være ganske betydelige effekter på beskæftigelse, BNP og skatteindtægter på kort sigt.

På det foreliggende grundlag har Finansministeriet dog ikke mulighed for at foretage selv grove beregninger af disse kortsigtseffekter. Dette skyldes blandt andet, at de pågældende virksomheder igennem mange kanaler interagerer med de øvrige virksomheder og resten af økonomien, fx igennem køb og salg af varer og tjenester mellem virksomhederne, indbyrdes konkurrence, synergieffekter på tværs af virksomheder i samme branche (fx spredning af best practice) mv. Der eksisterer ikke tilstrækkeligt detaljerede oplysninger eller viden om denne type indbyrdes afhængigheder mellem de danske virksomheder til at foretage en dækkende analyse af de kortsigtede effekter af, at en betydelig andel af de største danske virksomheder lukker deres produktion og kontorer i Danmark.

Det bemærkes dog, at fx de 10.000 største virksomheder (som der spørges til i Beskæftigelsesudvalgets spørgsmål nr. 218, alm. del) står for langt hovedparten af den private sektors produktion i Danmark¹. Hvis de 10.000 største danske virksomheder rent faktisk lukkede produktion og kontorer med øjeblikkelig virkning, ville det dermed have en meget voldsom effekt på den danske økonomi på kort sigt. Det meget voldsomme omfang af dette kontrafaktiske scenarie bidrager – uagtet ovenstående forbehold – i sig selv til, at det ikke vil være muligt at skønne over effekterne med nogen rimelig præcision.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister

¹ I *Økonomisk Analyse: Produktivitet og konkurrence*, Finansministeriet 2016 fremgår det, at (ifølge regnskabsstatistikken) udgør godt 4.000 virksomheder over halvdelen af værditilvæksten i de private serviceerhverv og over tre fjerdele af værditilvæksten i industrien. De 10.000 største virksomheder (og i endnu højere grad de 10 pct. største og opefter) udgør dermed en endnu større del af den samlede værditilvækst. Tilsvarende er en betydelig del af den samlede omsætning i Danmark koncentreret på de største virksomheder.